

I sådanne tilfælde indebærer § 9, stk. 1, sammenholdt med stk. 2, at en myndighed kan gennemføre et kontrolbesøg eller andet tvangsindgreb, hvis formålet er at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. Kun hvis den mistænkte person meddeler samtykke, kan et tvangsindgreb gennemføres med det formål at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af spørgsmål om fastsættelse af straf.

Den retspolitiske begrundelse for lovforslagets § 9 er at modvirke omgåelse af retsplejelovens regler om politiets adgang til at foretage ransagning m.v. i sager om strafferetlig efterforskning.

Synspunktet bag lovforslagets § 9 er således, at forvaltningsmyndigheder ikke bør kunne omgå retsplejelovens regler ved – med det formål at få fat i oplysninger til brug for spørgsmål om fastsættelse af straf – at anvende andre regler i lovgivningen (f.eks. arbejdsmiljølovgivningen), der ikke på samme måde som retsplejelovens regler varetager de særlige retssikkerhedsmæssige hensyn, der gør sig gældende, når en person mistænkes for at have begået et strafbart forhold.

2. Det er Justitsministeriets opfattelse, at lovforslagets § 9 sikrer, at der fortsat kan gennemføres en effektiv kontrol på de enkelte forvaltningsområder samtidig med, at de berørte borgeres og virksomheders retssikkerhed varetages.

I den forbindelse er der i det følgende i pkt. 3-7 en nærmere omtale af bestemmelsen i lovforslagets § 9. Nedenfor omtales således bl.a., hvad det nærmere betyder, at en myndighed – i tilfælde, hvor der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – efter lovforslagets § 9 ikke må foretage tvangsindgreb med det formål at tilvejebringe oplysninger til brug for fastsættelse af straf.

3. Som anført ovenfor indebærer lovforslagets § 9, stk. 1, sammenholdt med stk. 2, at en myndighed i tilfælde, hvor der er rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold, kan gennemføre et kontrolbesøg eller andet tvangsindgreb, hvis formålet er at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf.

Lovforslagets § 9, stk. 1, fastsætter således, at tvangsindgreb med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistan-

ken omfatter, alene kan gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, mens lovforslagets § 9, stk. 2, fastsætter, at dette ikke gælder, hvis tvangsindgrebet alene gennemføres med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf.

Bestemmelsen i lovforslagets § 9, stk. 3, fastsætter, at de nævnte regler i § 9, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse, hvis der foretages et tvangsindgreb mod andre end den mistænkte. Det vil sige, at lovforslagets § 9 om adgangen til at foretage kontrolbesøg og andre tvangsindgreb i tilfælde, hvor der er rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold, gælder både, hvor tvangsindgrebet rettes mod den mistænkte, og hvor tvangsindgrebet i den pågældende sag rettes mod andre end den mistænkte.

4. Som det fremgår, skal der som forudsætning for, at lovforslagets § 9 overhovedet finder anvendelse, foreligge rimelig grund til mistanke om en strafbar lovovertrædelse.

I den forbindelse er det forudsat i lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen, at ikke enhver oplysning, der kan pege i retning af, at der er begået et strafbart forhold, indebærer, at der kan siges at være rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold.

Baggrunden herfor er bl.a., at der ikke bør kunne opstå situationer, hvor den pågældende forvaltningsmyndighed vil være afskåret fra selv at tilvejebringe fornødne oplysninger med hjemmel i lovgivningen på det enkelte område, men hvor det materiale, der foreligger, samtidig er så generelt og ukonkret, at det ikke er muligt at vurdere, om der er grundlag for iværksættelse af straffeprocessuelle indgreb efter retsplejeloven som f.eks. beslaglæggelse.

Det er denne afgrænsning i forhold til retsplejelovens regler, der gives udtryk for, når det i bemærkningerne til lovforslagets § 9, stk. 1, er anført, at en forvaltningsmyndighed er berettiget til at anvende sine beføjelser efter særlovgivningen med henblik på at fremskaffe oplysninger i det omfang, det må anses for nødvendigt for, at myndigheden kan vurdere, om der er tale om en sag, som bør overgives til politiet, og for, at politiet kan vurdere, om der – også ud fra ressourcemæssige hensyn – er fornødent grundlag for at iværksætte strafferetlig efterforskning.